

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КРОК

ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА „КРОК”»
Голова Вченої ради
С.М. Лаптев
(протокол № 4 від 26 грудня 2024 р.)

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА
«КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: другий

Реалізується для: психологів закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів зі стажем роботи до 5 років та осіб, які здобули вищу освіту другого (магістерського) рівня за спеціальністю «Психологія» і планують розпочати професійну діяльність у сфері охорони здоров'я

Спеціальність: 053 Психологія

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Київ 2024

Проектна група:

Літвін Н.М. – перша проректорка ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК», к.екон.н., професор;

Сингаївська І.В. – директорка ННІ психології ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК», к.психол.н., професор;

Божук Б.С. – директор ННІ медицини ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК», к.мед.н., доцент;

Никоненко О.В. - завідувачка кафедри психології ВНЗ «Університет економіки і права «КРОК», к.психол.н., доцент.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ «КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва спеціальності	Часткова кваліфікація та проходження спеціалізації психологів закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів зі стажем роботи до 5 років та осіб, які здобули вищу освіту другого (магістерського) рівня за спеціальністю «Психологія» і планують розпочати професійну діяльність у сфері охорони здоров'я Спеціальність: 053 Психологія Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Мова навчання	Українська
Тип програми	Сертифікатна програма
Обсяг програми	Всього годин/кредитів ЄКТС 936/31,2 (з них 505 аудиторних)
Необхідний освітній рівень здобувача	Магістр (спеціаліст) зі спеціальності 053 «Психологія»
Форма навчання	Змішана: Очно-дистанційна
	Розроблена на основі орієнтовної структури та змісту циклу спеціалізації за спеціальністю «Клінічна психологія» розробленої спеціалістами Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом» та державного закладу «Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України» відповідно до листа МОЗ України № 22-04/5123/2-24 від 02.02.2024 року
Мета курсу	
Мета цього сертифікатного курсу з клінічної психології полягає в тому, щоб надати психологам, які працюють у закладах охорони здоров'я та реабілітаційних центрах, а також випускникам вищих навчальних закладів із спеціальністю «Психологія», глибокі теоретичні знання та практичні навички у сфері клінічної психології. Курс покликаний забезпечити учасників необхідним інструментарієм для професійної діагностики, оцінки та втручання в психічне здоров'я пацієнтів, а також для ефективної роботи з різними психічними та поведінковими розладами.	
Характеристика програми	
Завдання та обов'язки клінічного психолога	відповідно до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78. Охорона здоров'я: ➤ керується законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами, що визначають діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію психологічної допомоги населенню; ➤ здійснює психопрофілактику розвитку психічних, психосоматичних та поведінкових розладів, психодіагностику, психологічну корекцію та реабілітацію хворих з різними соматичними захворюваннями спільно з відповідними лікарями-спеціалістами, без права самостійно виписувати лікарські засоби;

	➤ надає психологічну допомогу особам, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті у тому й телемедичне консультування. Проводить консультації пацієнтів та членів їх сімей з питань психічного здоров'я. Здійснює профілактику психічних захворювань; ➤ сприяє створенню здорового психологічного клімату в закладі охорони здоров'я, реабілітаційному закладі; ➤ здійснює заходи з психопрофілактики професійного вигорання медичного та іншого персоналу закладу охорони здоров'я, реабілітаційного закладу; ➤ планує роботу та аналізує її результати; ➤ веде відповідну документацію, в тому числі в електронній формі; ➤ бере активну участь в поширенні медико-психологічних знань серед населення; ➤ дотримується принципів професійної етики і деонтології; ➤ постійно удосконалює свій професійний рівень, в тому числі обов'язково проходить супервізії (професійну допомогу та підтримку, спрямовану на роботу з професійними труднощами, аналіз недоліків та удосконалення організації роботи) індивідуально або в групі.
Повинен знати	законодавство про охорону здоров'я та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність органів управління і закладів охорони здоров'я, реабілітаційних закладів, організацію психологічної допомоги населенню; основи медико-біологічних та клінічних знань; основи права в медицині; принципи професійної етики і деонтології; права, обов'язки та відповідальність психолога закладу охорони здоров'я, реабілітаційного закладу; загальну, вікову, клінічну та соціальну психологію, основи етнокультуральних особливостей; основи патопсихології, психопатології та нейропсихології; вплив соматичних захворювань на психічне здоров'я і навпаки, ознаки психічних проблем при соматичних захворюваннях, методи психодіагностики, психокорекції, психопрофілактики, психогігієни та психоосвіти; методи фахових комунікативних навиків; принципи надання першої психологічної допомоги дорослому населенню та дітям; форми і технології телемедичного консультування; правила оформлення документації психолога, в тому числі в електронній формі; сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення; правила та норми охорони праці, виробничої санітарії; засоби протипожежного захисту. Повинен володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».
Програмні компетентності	

Інтегральна компетентність	здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері клінічної психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК1 здатність до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури; ЗК2 здатність до саморегуляції та здорового способу життя; ЗК3 здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4 здатність здійснювати комунікаційну діяльність; ЗК5 позитивне толерантне ставлення до несхожості та інших культур; ЗК6 здатність до критики та самокритики; ЗК7 міжособистісна взаємодія (робота в команді). ЗК8 здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості; ЗК9 здатність до формування культури мислення, її сприймання; ЗК10 здатність до навчання; ЗК11 здатність формувати нові ідеї (креативність)
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1 здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики; СК2 здатність аналізувати базові механізми психічних процесів, станів та індивідуальних відмінностей з урахуванням антропометричних, анатомічних і фізіологічних параметрів життєдіяльності людини в філософію-і онтогенезі; СК3 здатність до розуміння специфіки психофізичного функціонування людини з урахуванням особливостей анатомо-фізіологічної конституції, вікових етапів, криз розвитку та факторів ризику, її приналежності до гендерної, етнічної, професійної та інших соціальних груп; СК4 вміння реалізації базових процедур аналізу проблем людини, соціалізації індивіда, професійної та освітньої діяльності, функціонування людей в різних життєвих обставинах, в тому числі і при різних захворюваннях; СК5 здатність застосовувати методологію системного підходу до розгляду особистості; СК6 практичні навички прогнозування змін і динаміки рівня розвитку й функціонування пізнавальної та мотиваційно-вольової сфери, самосвідомості, психомоторики, здібностей, характеру, темпераменту, функціональних станів, особистісних рис і акцентуацій в нормі і при психічних та/чи фізичних відхиленнях; СК7 вміння використовувати професійно-профільовані знання при плануванні професійної діяльності клінічного психолога, визначенні її пріоритетних напрямів у конкретній установі;

	СК8 здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від фахової спрямованості) з використанням науково верифікованих методів та технік; СК9 здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології; СК10 здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах; СК11 здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності; СК12 здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію; СК13 здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями; СК14 здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам/пацієнтам у складних життєвих ситуаціях; СК15 здатність сприймати нові знання в галузі психології та інших антропо- і соціоцентрованих наукових галузях й інтегрувати їх із уже наявними; СК16 здатність і готовність до проектування, реалізації та оцінки корекційно-реабілітаційного процесу / соціального середовища з урахуванням сучасних активних та інтерактивних методів психологічного впливу та інноваційних технологій.
Програмні результати та практичні навички	
ПР1 Навички професійно-комунікативних особливостей взаємодії з пацієнтом (первинний контакт, психодіагностичний етап, психологічні втручання різної інтенсивності). ПР2 Практичні навички клініко-психологічних, патопсихологічних, експертних методів дослідження в клінічній психології. ПР3 Формування фахових психодіагностичних висновків. ПР4 Оволодіння прийомами, методами та техніками надання психологічної допомоги різного рівня інтенсивності. ПР5 Ведення нормативно-правової документації клінічного психолога. ПР6 Організація клініко-психологічної допомоги в закладах охорони здоров'я, реабілітаційних закладах з урахуванням спрямованості медичної допомоги. ПР7 Уміння визначати сприйняття хвороби чи патологічного стану різних нозологічних груп пацієнтів на різних етапах життя. Визначення внутрішньої картини хвороби. ПР8 Диференційний підхід у роботі з різними категоріями населення, зокрема: внутрішньо-переміщені особи, учасники бойових дій, ветерани, особи з інвалідністю, діти-сироти, діти, які позбавлені батьківського піклування, люди похилого віку, пенсіонери. ПР9 Формування комплайнс-відносин між клінічним психологом, лікарем, медичним персоналом, капеланом, пацієнтом та його родичами. ПР10 Практичні навички в галузі психоедукації, психогігієни, психопрофілактики, психоекології та інформаційно-психологічної безпеки. Профілактика булінгу, мобінгу, домашнього насильства. Дестигматизація в суспільному розумінні практичних галузей ментального здоров'я (психологія, психотерапія, психіатрія) та пацієнтів з психічними хворобами.	
Ресурсне забезпечення	

Кадрове забезпечення	Уся науково-педагогічні працівники, задіяні до викладання програми є практиками у сфері психіатрії, медичної психології, клінічної психології, психологічного консультування та/або психотерапії
----------------------	--

2. КОМПОНЕНТИ СЕРТИФІКАТНОЇ ПРОГРАМИ

Код	Компоненти сертифікатної програми	Кількість		Форма підсумкового контролю
		годин	з них аудиторних	
ЗМ1	Теоретико-методологічні основи клінічної психології	113	62	Залік
ЗМ2	Методи дослідження в клінічній психології	164	92	Залік
ЗМ3	Різновиди, методи та рівні психологічних втручань в клінічній психології	210	142	Залік
ЗМ4	Прикладні аспекти клінічної психології у відповідності до МКХ-11. Диференційна діагностика та особливості психологічних втручань	295	141	Залік
ЗМ5	Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я	154	68	Іспит
Загальний обсяг сертифікатної програми		936	505	

3. СТРУКТУРА ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Назва змістовних модулів, тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Клінічна практика під супервізію
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи клінічної психології				
Тема 1. Загальна проблематика клінічної психології	4	2		2
Тема 2. Основи психофізіології	12	6		6
Тема 3. Основи нейробіології	10	4		6
Тема 4. Основи патопсихології	10	4		6

Тема 5. Основи нейропсихології	14	4	4	6
Тема 6. Предмет і завдання клінічної психології Загальні і спеціальні методи клінічної психології Психологія здоров'я і хвороби	14	4	4	6
Тема 7. Діагностичний процес у клінічній практиці	16	4	6	6
Тема 8. Класифікації розладів психіки і поведінки	18	4	8	6
Тема 9. Основні симптоми й синдроми розладів психіки. Основи клініко-психологічної інтервенції	15	4	4	7
Всього за модуль	113	34	28	51
Змістовний модуль 2. Методи дослідження в клінічній психології				
Тема 10. Клінічне інтерв'ю (принципи побудови)	16	2	4	10
Тема 11. Експериментально-психологічні методи дослідження	16	4	6	6
Тема 12. Патопсихологічна оцінка порушень когнітивних процесів (пам'ять, увага, сприйняття, мислення)	18	4	8	6
Тема 13. Патопсихологічна оцінка інтелектуальних порушень	18	4	8	6
Тема 14. Патопсихологічна оцінка порушень емоційної та вольової сфери	16	4	6	6
Тема 15. Патопсихологічна оцінка порушень особистісно-психологічних особливостей	18	4	8	6
Тема 16. Нейропсихологічне дослідження порушень мовлення, читання, письма, рахунку	10	2	4	4

Тема 17. Нейропсихологічне дослідження порушень праксису, схеми тіла, орієнтації у просторі	10	2	4	4
Тема 18. Нейропсихологічне дослідження слухового сприйняття, стеріогнозису, зорового гнозису	6	2	2	2
Тема 19. Інструментальні методи дослідження функціонального стану центральної нервової системи, методи нейровізуалізації	18	2	4	12
Тема 20. Заключення за результатами патопсихологічного дослідження (принципи побудови)	18	2	6	10
Всього за модуль	164	32	60	72
Змістовний модуль 3. Різновиди, методи та рівні психологічних втручань в клінічній психології				
Тема 21. Перша психологічна допомога	16	4	6	6
Тема 22. Кризове психологічне консультування	16	4	6	6
Тема 23. Психологічні втручання низької інтенсивності	10	2	4	6
Тема 24. Психологічне консультування (принципи, особливості, різновиди)	16	4	6	6
Тема 25. Психокорекція (принципи, особливості, різновиди)	22	6	10	6
Тема 26. Психотерапія (принципи, особливості)	12	4	4	4
Тема 27. Когнітивно-поведінкова психотерапія	18	6	6	6
Тема 28. Психоаналітична терапія	6	3	9	6
Тема 29. Клієнт-центрована терапія	6	3	9	6

Тема 30. Гештальт терапія	6	3	9	6
Тема 31. Технології НЛП	6	3	9	6
Тема 32. Екзистенційна психотерапія	18	6	6	6
Тема 33. Основи психофармокології	10	4	6	
Всього за модуль	210	64	63	85
Змістовний модуль 4. Прикладні аспекти клінічної психології у відповідності до МКХ-11. Диференційна діагностика та особливості психологічних втручань				
Тема 34. МКХ-11, DSM-5 особливості, структура, нововведення, діагностичні критерії та значення в клінічній практиці (психічні, поведінкові розлади та порушення нейропсихічного розвитку)	4	4		
Тема 35. Порушення нейропсихічного розвитку(6A0)	26	4	2	20
Тема 36. Шизофренія та інші первинні психотичні розлади (6A2)	22	4	2	18
Тема 37. Кататонія (6A4)	22	4	2	18
Тема 38. Афективні розлади(6A6)	20	2	4	14
Тема 39. Розлади, пов'язані з тривогою та страхом (6B0)	20	4	0	16
Тема 40. Обсесивно-компульсивні та подібні розлади (6B2)	20	2	4	14
Тема 41. Розлади, що специфічно пов'язані зі стресом (6B24)	26	4	8	14
Тема 42. Дисоціативні розлади (6B6)	12	2	4	6
Тема 43. Розлади харчування та харчової поведінки (6B8)	12	2	4	6
Тема 44. Розлади природних відправлень (6C0)	18	2	2	14
Тема 45. Розлади тілесних відчуттів та переживань (6C2)	14	2	4	8

Тема 46. Розлади внаслідок вживання психоактивних речовин та адиктивної поведінки (6C4)	2	1	1	
Тема 47. Розлади контролю спонукань (6C7)	14	2	4	8
Тема 48. Деструктивні та дисоціальні поведінкові розлади (6C9)	18	4	2	12
Тема 49. Розлади особистості та особистісні риси (6C7)	18	2	2	14
Тема 50. Парафілійні розлади (6D3)	20	4	2	14
Тема 51. Імітовані розлади(6D5)	6	2	2	2
Тема 52. Нейрокогнітивні розлади (6D7)	5	1	1	3
Тема 53. Психічні та поведінкові розлади, пов'язані з вагітністю, пологами та післяпологовим періодом (6E2)	6	2	2	2
Тема 54. Психологічні та поведінкові фактори, що впливають на розлади та захворювання, класифіковані в інших розділах (6E4)	18	2	4	10
Всього за модуль	295	54	52	189
Змістовний модуль 5. Психологічна допомога під час реабілітації у сфері охорони здоров'я				
Тема 55. Реабілітація як гуманітарна модель медицини: принципи, підходи, етапи	14	2	4	8
Тема 56. Медико-психологічні аспекти внутрішніх хвороб	14	2	4	8
Тема 57. Медико-психологічні аспекти в акушерстві і гінекології	14	2	4	8
Тема 58. Медико-психологічні аспекти в хірургічній практиці	14	2	4	8

Тема 59. Медико-психологічні аспекти онкологічної патології	14	2	4	8
Тема 60. Медико-психологічні аспекти в неврологічній патології				
Тема 61. Медико-психологічні аспекти в сексології	14	2	4	8
Тема 62. Медико-психологічні аспекти в педіатрії	14	2	4	8
Тема 63. Медико-психологічні аспекти психічних розладів	14	2	4	8
Тема 64. Медико-психологічні аспекти паліативної допомоги	14	2	4	8
Тема 65. Психогігієна зміцнення та психопрофілактика порушень психічного здоров'я	14	4	4	6
Всього за модуль	154	24	44	86
Всього годин/кредитів ЄКТС	928/31,2	208	237	485

4. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ СЛУХАЧІВ

Атестація слухачів здійснюється у формі складання іспиту, який складається з:

- Тестування;
- Теоретичного питання;
- Розв'язання прикладних задач з клінічної психології

Слухачам, які успішно пройшли підсумкову атестацію, видається сертифікат про здобуття часткової кваліфікації та проходження спеціалізації з клінічної психології в межах 7 рівня за сертифікатною програмою «Клінічна психологія» встановленого зразка.